

Melken met protocollen voor het beste bedrijfsresultaat

In totaal 330 melkkoeien telt het bedrijf van familie De Cock uit Sint-Laureins. In december 2016 gingen ze van start als Delta-testbedrijf. De jaarlijks ingezette 25 Delta-vaarzen leveren voorinformatie voor ingezette genoomstieren.

TEKST ANNELIES DEBERGH

De middag is nog niet afgelopen en de melkmachine draait op volle toeren. Sinds oktober wordt op het bedrijf van de familie De Cock uit Sint-Laureins driemaal daags gemolken. In de melkput met de 2 x 16 zij-aan-zijmelkstal staan de laatste koeien onder de hoede van twee externe melkers hun melkbeurt af te wachten. 'We werken met een tmr-rantsoen in de nieuwe stal en dat was in het begin niet echt een succes', stelt Frank de Cock (55). Samen met zijn vrouw Magda (53) en zoon Arjen (26) leidt hij MilkingWay Holsteins. 'De koeien misten in het begin de persistentie, zodat we na verloop van tijd toch te veel vette koeien kregen bij het afkalven. Met de overgang naar drie keer daags melken zijn die problemen in één keer van de baan. De piekproductie en persistentie zijn verbeterd en het aantal koeien met ketose is sterk afgenomen.'

BEDRIJFSPROFIEL

eigenaren:	Frank, Magda en Arjen de Cock
plaats:	Sint-Laureins
melkkoeien:	330
stuks jongvee:	200
teeltplan:	34 ha gras-klover, 48 ha mais
rollend jaargemiddelde:	10.903 kg 4,23 3,58
voerkosten:	10,46 cent per kg meetmelk
externe melkers:	3

Frank de Cock: 'Koste wat het kost naar duurzaamheid streven is voor mij geen doel'

drijfsvoering. 'We willen absoluut een goed rendement. Veel melk is geen doelstelling op zich, dat moet vanzelf komen. Als je gemakkelijk je bedrijf rond kunt zetten en je hebt daarbij ook voldoende resultaat, dan wordt het plezier.' Juist in de cijfers ligt de uitdaging. 'Alles begint bij een lage kostprijs en goede opbrengsten.'

Vlees brengt ook geld op

Een goede opbrengst betekent een goede melkprijs en goede opbrengsten voor vee. Vooral dat laatste heeft een melkveehouder in de hand, ervaart Frank de Cock. 'Hoge opbrengsten voor vee behalen we door zeventig procent van de melkkoeien met witblauwe stieren te combineren en door koeien die weggaan ook echt door te melken tot 20 kilogram melk. Vlees brengt ook geld op.'

De ligboxenstal van 2015 met diepstrooiselboxen en een dichte vloer

Het bedrijf van de familie De Cock is de afgelopen jaren in een hoog tempo gegroeid. Tussen 2001 en 2011 investeerde Frank de Cock in een groei naar 7 ton melk. Toen in 2012 zoon Arjen een tweede bedrijf overnam, ging het naar 125 melkkoeien. De aankoop van een extra veestapel effende het pad naar 175 melkkoeien, wat uiteindelijk in 2015 resulteerde in een nieuwe stal voor 300 melkkoeien. 'We wilden goedkoop bouwen en kwamen erop uit dat het aantal koeien bepalend was in de kostprijs', zegt Frank. Er rees een stal uit de grond voor 300 melkkoeien, de melkstal kwam er een jaar later bij. 'Oorspronkelijk hadden we het idee om ook een biovergister te bouwen. Gezien de extra arbeid die een dergelijk systeem toch vergt, is dat nu geen prioriteit meer.' Gemakkelijk boeren, zowel qua arbeidstijd als qua werkwijze, was van meet af aan de opzet in de be-

Een deel van de koeien blijft bewust gust, drachtige koeien die te snel uit de melk gaan, worden afgevoerd. Frank de Cock is resoluut als het over onvoldoende productie gaat. 'De vraag is wat je wilt. Kost wat het kost naar duurzaamheid streven is voor mij geen doel. Een jonge koe is gemakkelijker te managen dan een oude koe. In mijn ogen is een oude koe met een te ruime conditie aanhouden een vorm van wachten op problemen.'

Genoomstieren van eigen Delta-vaarzen

Om met een hoog kruisingsaandeel witblauw toch voldoende jongvee aan te houden wordt elke pink met gesekst sperma geïnsemineerd. 'Daar kiezen we vooral topgenomicstieren die worden geselecteerd op de nieuwste uitdraai', aldus Frank. De spreiding in cijfers wordt omzeild door veel jonge genoomstieren te gebruiken. Op jaarbasis zijn dat er al snel een twintigtal. 'Als je een stal met hoge indexen wil fokken, dan kun je er niet omheen om veel jonge stieren in te zetten. We zetten wel steeds meer zonen in van fokproducten die in onze stal goed presteren.' Sinds eind 2016 is het bedrijf van de familie De Cock testbedrijf voor CRV. Jaarlijks komen 25 vaarzen van het CRV-fokprogramma naar Sint-Laureins, waar ze afkalven en de prestaties worden gevolgd.

Een van hen is Cupidodochter Delta Maia, zij is de moeder van Delta Moutard (v. Bram). Maia gaf in haar eerste lactatie in 305 dagen 9810 kg melk met 5,26% vet en 3,86% eiwit. Delta Raaya (v. Sundance) behoort eveneens tot de favorieten. Zij komt in 305 dagen tot 8987 kg melk met 5,45% vet en 4,12% eiwit. 'Het zijn dominante koeien zonder irritant te zijn, fijne koeien om mee te werken. Dat schept vertrouwen om ook zonen in te zetten.'

Onder meer Delta Moutard, Delta Harvester en Delta Revisor P krijgen zo kansen. Voorinformatie van moeders van Delta Japan en Delta Castor zorgt ervoor dat ook deze stieren vroegtijdig zijn gebruikt. Van Delta Joska (v. Malcolm) worden nog weer embryo's ingezet. 'Een fokkerijvisie met duurzaamheid voorop, goede gehalten in de melk en kenmerken als

Delta Maia (v. Cupido) gaf in haar eerste lijst in 305 dagen 9810 kg melk met 5,26% vet en 3,86% eiwit

Alger Meekma

uiergezondheid en vruchtbaarheid, dat past ons bedrijf wel. Probleemloze koeien die veel kilo's vet en eiwit produceren, liefst met hoge gehalten. Ik hou van moderne melkkoeien met goede benen en gehalten en dat vind ik toch iets meer bij de eigen fokkerij uit Nederland en Vlaanderen.'

Koeien kunnen volgens Frank de Cock ook te veel melk geven. 'Ik wil vooral een koe die de productie goed aankan, met een goede persistentie. Koeien met een slechte persistentie zijn vaak de koeien die later weer problemen geven.'

Melken met protocollen

Het rollend jaargemiddelde van het bedrijf ligt op 10.903 kg melk met 4,23% vet en 3,58% eiwit. De huidige productie bedraagt met drie keer daags melken 36,1 kg melk. Dat alles met vijftig procent vaarzen in de stal. 'De productie is flink gestegen sinds we drie keer daags zijn gaan melken', klinkt het. Arbeid was daarbij de grootste uitdaging. 'Door de snelle groei van het bedrijf hebben we geleerd om heel veel met protocollen te gaan werken.' Elk van de bedrijfsleiders heeft zijn vaste taken, voor het melken zijn er drie externe arbeidskrachten. De keuze voor een 2 x 16 zij-aan-zijmelkstal was daarop voorzien. 'We melken met een standaard protocol van acht koeien voorbehandelen en acht koeien melken. Of er nu één of twee melkers in de melkput staan, iedereen past altijd dezelfde werkwijze toe.'

Meer energie voor hoogproductieve koe

De melkkoeien verblijven in groepen waarbij niet gekozen is voor een hoog- en laagproductieve groep. Wel is er een vaarzenegroep op het bedrijf en een groep met oudere hoogproductieve koeien. Pasgekalfde koeien verblijven in de zorggroep op stro, ook andere zieke koeien komen in die groep terecht. Het rantsoen telt op ruwvoerbasis 30 procent gras en 70 procent mais, een verhouding die over de jaren heen blijft gelden. Naargelang de ruwvoerkwaliteit wordt dat gemengd met 10 kg perspulp, 3 kg soja, 1,5 kg raapzaadschroot, 2 kg maismeel, 1,5 kg palm-pitschilfers, 0,6 kg rumiplus (luzerne), 0,3 kg stro en mineralen. De hoogproductieve oudere koeien krijgen nog een kilo maismeel extra. 'In die groep staan de ligboxen met 1,25 meter op een iets ruimere afstand om de koeien van extra comfort te voorzien.' Vanwege het ligcomfort is ervoor gekozen om te werken met diepstrooiselboxen op basis van gescheiden mest. 'We waren een van de eerste bedrijven in Vlaanderen die voor gescheiden mest hebben gekozen.' Het was even zoeken naar de ideale boxvulling en mestconsistentie, maar het werkt nu uitstekend. De boxen worden elke week één keer bijgevuld. Wat betreft uiergezondheid werkt de boxbedekking naar volle tevredenheid. Het celgetal varieert tussen 100.000 en 135.000 cellen per milliliter melk en vormt verder geen aandachtspunt in de bedrijfsvoering. 'We hadden vorig jaar 23 uierontstekingen op 300 melkkoeien. Koeien die herhaaldelijk infecties opdoen of een blijvend hoog celgetal hebben, gaan er ontegensprekelijk uit. We melken om de melktank vol te krijgen, niet om de mesttank te vullen.' In geen geval is behandelen van koeien vanzelfspre-

kend. 'De dierenartskosten liggen onder de halve cent per liter melk.' De veehouders vaccineren niet. 'We werken vooral preventief op vlak van diergezondheid. De close-up-groep wordt bijvoorbeeld dagelijks gedipt', geeft Frank de Cock een voorbeeld van preventief handelen. In warme dagen gaan de ventilatoren aan. 'Er hangen overal ventilatoren. Zodra de temperatuur oploopt, gaan ze aan. Dat droogt de boxen en voert meteen ook de warmte af in de stal.'

Verkoopkalveren apart opgefokt

Ook in de jongveeopfok wordt volgens een vast stramien gewerkt. Kalveren krijgen bijvoorbeeld standaard 2 tot 4 liter biest in de eerste uren na de geboorte en alle vaarskalveren komen in iglo's buiten onder een afdak terecht. De verkoopkalveren worden apart opgefokt. Op jaarbasis worden immers ongeveer 200 kalveren verkocht.

Van alle geboren vaarskalveren blijven ongeveer 100 stuks op het bedrijf. 'Alle vaarskalveren worden genoomgetest en het onderdeind wordt verkocht. Er is weinig economisch voordeel aan vaarzen fokken, dus kiezen we bewust voor geen overbezetting van het jongvee.' Bovendien komen daar op jaarbasis nog een keer 25 vaarzen van het CRV-fokprogramma bij, meestal drachtig gemaakt van gesekest sperma. 'Ook al gebruiken we op zeventig procent van de koeien witblauwe kruisingsstieren, we hebben al snel voldoende vaarskalveren op ons bedrijf.' Ondanks de ruime inzet van witblauwe stieren kalven bijna alle melkkoeien alleen af. 'Kruisingsstieren uitzoeken is altijd een compromis tussen geen al te zware geboortes en geen te grote toegiften op conformatie.' Tussenkalftijd is bij de familie De Cock geen issue. 'Ik streef naar persistentie. Als een koe maar melk blijft geven, is tussenkalftijd niet zo belangrijk. De kosten van een droogstandperiode wegen niet op tegen de opbrengst van het kalf.'

Goed rapport als uitdaging

Het loslaten van streven naar een korte tussenkalf-tijd past in de gehele visie van Frank de Cock. 'Ik heb

in de loop der jaren geleerd dat je met nuchterheid verder komt dan met emotie', klinkt het. Sterke cijfers behalen is op dit bedrijf het belangrijkste aandachtspunt. 'Ik heb het altijd een uitdaging gevonden om een goed rapport te hebben.'

Met een kritieke opbrengstprijs van 25,41 cent per kilo meetmelk in 2017 is het fundament onder de bedrijfsvoering erg weerbaar. 'Een cent meer of minder, dat maakt aan het eind van het boekjaar een verschil van 40.000 euro op ons bedrijf. Goede cijfers, daar draait het allemaal om.'

Of het bedrijf in de toekomst nog wil groeien? De Cock houdt het antwoord in het midden. 'Voorlopig houden we ons eraan om verder te optimaliseren. De vraag is of verder groeien beter is dan consolideren. Groeien betekent meer winst, maar ook meer afhankelijkheid en dus ook meer risico.' |

▲ De vaarskalveren zitten buiten individueel gehuisvest in kalveriglo's

Extra foto's online

Meer beelden van bedrijf van De Cock in Sint-Laureins zijn te vinden op de website van Veeteelt.

▶ Fotoserie op veeteelt.nl